

ZIEMIA RZESZOWSKA

czasopismo narodowe.

Wychodzi każdego piątku.

Rękopisów nie zwraca się, listów bezimiennych nie przyjmuje.

PRENUMERATA: z przesyłką poczt.
W Polsce miesięcznie: 80 gr.
w Ameryce rocznie: 2 dolary.

Cena numeru **20 groszy**

OGŁOSZENIA:

Za miejsce wiersza milimetrowego
Na pierwszej stronie . . . 60 gr.
W tekście . . . . . 40 "
Nadstawe . . . . . 20 "
Ogłoszenia . . . . . 10 "
Kolumna 3-linowa.

OGŁOSZENIA przyjmuje i dział inzeratowy prowadzi biuro w DRUKARNI UDZIAŁOWEJ ul. 3 Maja 7.

Adres Redakcji ul. 3-go Maja 7. — Konto czekowe w P. K. O. Nr. 142.472.

TREŚĆ: Rozwiązanie Władz Kasy Chorych w Rzeszowie — Informacje dla wpisujących się na wyższe uczelnie w Krakowie — Kronika.

Przedruk dozwolony tylko z powołaniem się na „Ziemię Rzeszowską“

Rozwiązanie Władz Kasy Chorych w Rzeszowie.

To, co się dzieje w całej Polsce, stało się i w Rzeszowie. I tak dziwnym trafem Rzeszów jest jednym z ostatnich miast Małopolski, gdzie rozwiązano Zarząd i wprowadzono Komisarza. Ostatnie posiedzenie Zarządu pod przewodnictwem prezesa p. Czarnika, odbyło się dnia 1 sierpnia, odbyło się celem odczytania Okólnika Okręgowego Urzędu Ubez. we Lwowie rozwiązującego wszystkie władze Kas Ch. Że rozwiązano Zarząd i wprowadzono Komisarza, to było do przewidzenia, lecz nie były do przewidzenia motywy rozwiązania. — Zarząd obecny urzędujący od r. 1926 cieszył się wyjątkowym uznaniem wyższych władz i naszą Kasę Chorych pod względem administracyjnym władze wyższe często stawiały za wzór innym Kasom.

Wielokrotnie przeprowadzane lustracje przez Okr. Urząd przez lat cztery zachodziły prowadzenie Kasy Chor. nieomal wzorowe, bilanse dodatnie, zamknięcia rachunkowe w porządku. Gdy inne K. Ch. pracowały z deficytem, naszą przez pięcioletnie rządy nie tylko popłaciła dawne zaległości, ale mogła się pochłubić oszczędnościami dochodowymi do trzydziestu tys. zł. Dopiero ostatnia lustracja przeprowadzona w lipcu b. r. postarała się wyszukać deficyt?! i usterki bilansowe?! Na przedostatnim posiedzeniu Zarządu przed dwoma tygodniami, Zarząd rozstrząsał szczegółowo podniesione zarzuty i obszernym pismem sprostował niedokładnie przeprowadzoną lustrację, mylnie twierdzenie lustracji o deficycie. Urząd Okr. zamiast zbadać dokładnie odpowiedź Zarządu, przystąpił do rozwiązania, z czego jasny wniosek, że szukał dziury na całym i z góry postanowił rozwiązać Zarząd. Postąpienie to uważamy jeżeli nie za niemoralne, to co najmniej za wielce krzywdzące prezesa i członków Zarządu i Komisji rewizyjnej, którzy z całym poświęceniem obywatelskim, zupełnie bezinteresownie wkładali pracę dla dobra instytucji i warstw pracujących.

Rozumiemy, że Min. Pr. i Op. przystępuje do reorganizacji Kas Chorych i wystarczyło ten powód rozwiązania Zarządu podać, lecz nie darczyć uznaniem przez 5 lat, by ostatecznie wystąpić z zarzutami i te wziąć za pozór rozwiązania. Jeszcze w roku zeszłym podczas 10-cio letniego jubileuszu delegat Okr. Urz. Ub. publicznie przed zebranymi na tej uroczystości ubezpieczonymi i przedstawicielami władz podnosił do datnią i sprzężystą pracę Zarządu i prezesa

Czarnika, aż tu nagle teraz ci uznawani chwaleńcy stali się winowajcami.

Przy takim postępowaniu odbiera się ochotę ludziom owianym najlepszymi chęciami pracy społecznej, do tej pracy.

Zarząd, Komisja rewizyjna i odwoławcza w tutejszej K. Ch., to był może unikat w całej Małopolsce, gdyż składał się ze socjalistów, chadeków i endeków, a wszyscy zgodnie współpracowali, nie wnosili zupełnie polityki, a mieli na oku jeden, jedyny cel, dobro ubezpieczonych robotników. Zrozumienie tego celu wykluczało wszelkie walki partyjne. Może pewna ilość ubezpieczonych była niezadowolona, słyszało się tu i ówdzie skargi, ale przyczyny szukać należało

w wadliwym założeniu Kas Chorych, oraz w tem, że niema instytucji, do której należą tysiące, aby wszystkich zadowolnić potrafiła.

Zarząd na ostatnim posiedzeniu wysłuchał motywów rozwiązania i jakkolwiek sprzeciw nie wstrzymuje wprowadzenia Komisarza, postanowił taki sprzeciw do Ministerstwa wnieść, aby dać świadectwo prawdzie zostawić świadectwo następcom,

Sprzeciw ten opublikujemy, aby warstwy pracujące dowiedziały się, jak Zarząd pracował, w jakim stanie Kasę Chorych zastał, a w jakim ją zostawił.

Informacje dla wpisujących się na wyższe uczelnie w Krakowie.

W Krakowie są 4 wyższe uczelnie:

Uniwersytet Jagielloński, Akademia Górnicza, Akademia Sztuk Pięknych i Wyższe Studium Handlowe. — Uniwersytet Jagielloński posiada 5 oddziałów: teologiczny, prawniczy, filozoficzny, lekarski i rolniczy. Akademia Górnicza posiada 2 wydziały: górniczy i hutniczy.

Do wpisu potrzebne są 2 fotografie i następujące dokumenty: metryka, świadectwo dojrzałości, ewentualnie papiery wojskowe i świadectwo niezamożności. Na wydział lekarski U. J. i na oddział farmaceutyczny wydziału filozoficznego U. J. trzeba składać wcześniej podania, ponieważ liczba słuchaczy jest ograniczona.

Po dokonaniu wpisu na uniwersytet, należy się wpisać do Koła Naukowego, w którym kupuje się lub wypożycza wszystkie potrzebne podręczniki i skrypty, oraz otrzymuje się niezbędne informacje o studjach.

Ważniejsze Koła Naukowe:

- 1) Towarzystwo Biblioteki Słuchaczy Prawa U. J. przy ul. Jabłonowskich 5. I p. urzęduje w poniedziałki i czwartki od 4—5 po poł. i w soboty od 12—1 poł. — Wkładka roczna 2 zł.
- 2) Koło Historyków U. J. i Koło Polonistów U. J. przy ul. Wawelskiej 14.
- 3) Koło Przyrodników U. J. przy ul. św. Anny 6.

4) Koło Chemików i Koło Farmaceutów przy ul. Olszewskiego 2.

5) Koło Matematyków i Fizyków przy ul. Gęłkiej 20.

6) Koło Geografów U. J. przy ul. Grodzkiej 64.

7) Koło Romanistów, Koło Anglistów, Koło Germanistów na Uniwersytecie: Collegium Novum.

8) Koło Rolników, Koło Ogrodników przy ul. Mickiewicza 21.

9) Bratnia Pomoc Medyków i Koło Studentów Wychowania Fizycznego przy ul. Grzegorzeckiej 20.

Studenci niezamożni mogą otrzymać mieszkania i pożyczki oraz korzystać z kuchni Bratniej Pomocy przy ul. Jabłonowskich 10/12. — Wkładka roczna 5 zł. Podania o mieszkania i pożyczki powinny być zaopiniowane przez Koło Rzeszowiaków.

Studenci posiadają własną Bratnią Pomoc (i dom akademikzek) „Jedność“ przy placu Jabłonowskich 3.

Oprócz Kół Naukowych, Bratnich Pomocy i Kół Prowincjonalnych istnieją jeszcze t. z. w. Korporacje z których najsilniejsze są:

Akropolja, przy ul. Smoleńsk 13 II. p.

Lauda, przy ul. Michałowskiego 9 I. p.

Gnomja i Montana na Akademii Górniczej (ul. Mickiewicza.)

Palestra (prawnicza) przy ul. Jabłonowskich 5. I p.

Gildia (na W. S. H.) przy ul. Sienkiewicza 4.

Vesalla (na medycynie) przy ul. Grzegorzeckiej 20.

Wreszcie studenci pragnący pracować ideowo mają otwarty wstęp do szeregu organizacji akademickich, jak:

1) **Obóz Wielkiej Poiski i Młodzież Wszechpolska** Kraków, Rynek Główny 6. II. p. — II sch. m. 13. dyżury codziennie 6—8 wieczór.

2) **Sodalicja Marjańska Akademików** przy ul. Kanoniczej 14. II p.

3) **Akademicka Harcerska Drużyna „Watra“** ul. Szewska 12. I p. („Len“).

4) **Akademickie Koło T. S. L.** przy ul. Jabłonowskich 10/12.

Szczegółowych informacji udziela podczas wpisów (tj. od dnia 15 września do 15 października).

Akademickie Biuro Informacyjne otwarte przez **Krakowski Komitet Akademicki** (stojący ponad wszystkimi organizacjami akademickimi). Biuro urzęduje na Uniwersytecie w sali 39. Collegium Novum na I piętrze, codziennie od 9 rano do 1 w poł.

NADESŁANE

Do L. 256/3.

Rzeszów, dnia 30 lipca 1931.

OGŁOSZENIE!

Państwowy Zarząd Architektoniczno Budowlany ogłasza niniejszem na dzień 13 sierpnia 1931 przetarg nieograniczony na wykonanie robót przy odnowie budynku państwowego I-go Gimnazjum i Kościoła Gimnazjalnego w Rzeszowie.

Blizsze szczegóły i warunki przetargu do wglądu codziennie w biurze Państwowego Zarządu Architektonicznego Budowlanego od godz. 10 do 12.

Termin nadsyłania ofert w kopertach zapieczętowanych upływa w dniu 13 sierpnia b. r. o godz. 12 poczem nastąpi otwarcie ofert.

Kierownik P. Z. A. B.:

(Inż. Fr. JARECKI) m.p.

KRONIKA

PT. PRENUMERATORW i CZYTELNIKÓW naszego pisma, zamykamy uprzejmie, że z powodu trudności technicznych „ZIEMIA” wychodzić będzie przez miesiąc **SIERPIEŃ** w objętości tylko 2 stron, zaco najmocniej przepraszamy.

ADMINISTRACJA.

Ważne zarządzenie w sprawie podręczników szkolnych. Ministerstwo Wyznań Rel. i Oświecenia Publicznego poleciło zatrzymać we wszystkich szkołach podręczniki z roku szkolnego 1930/31 na rok następny. Wprowadzenie nowych podręczników na rok szkolny 1931/32 może nastąpić dopiero wówczas, gdy nakłady dawnych podręczników zostaną wyczerpane.

Zarządzenie powyższe wydane zostało z uwagi na ogólną trudną sytuację materialną, w jakiej znajdują się rodzice, z wielkim trudem mogący posyłać swoje dzieci do szkół.

Festyn w Olszynie w Babicy urządza w niedzielę, d 5 bm. Rodzina Policyjna.

Nieuczciwa konkurencja. Bardzo często trafia się, że nieuczciwi kupcy, podszywają się pod rzetelne firmy. Tak ma się rzecz z wyrobami Cukierni Lwowskiej P. Hochekera. Nieuczciwi kupcy żydowscy (a podobno znalazł się i katolik) sprzedają ciasta z anonimowych wyrobów jako pochodzące z Cukierni Lwowskiej.

Należy więc Publiczność przed tem ostrzec a takich niesumiennych kupców pociągnąć do odpowiedzialności.

Odpustowe „moje-twoje“. Niedzielny odpust u OO. Bernardynów zgromadził bardzo dużo wiernych, nie brakło również tych, co „nie sieją, ni orzą a zbierają“... Między kramami, sprzedawcami wody wyrobionej z ogórków, z palonego cukru, z jabłek i innych darów Bożych, między sercami z piernika już na widok tak smaczni, że „palce lizać“ — plątali się tu i ówdzie ptakowie niebiescy z trzema kartami w rękach. Ograbiali amatorów „mojego twojego“ z ostatnich groszy i zbierali od naiwnych po 10 zł. za stawkę. Ten, czy inny obłupany ze skóry chłopiec skrobał się po głowie i przypisywał swoje przegrane ja-

kiemuś specjalnemu futum. Wreszcie jakiś niedowiarek po przegraniu kilkudziesięciu złotych zrobił awanturę i policjant był zmuszony przytknąć właściciela przedsiębiorstwa 3 kartami.

Miłośnicy muzyki. Onegdaj nieznani sprawcy wyjęli w nocy szybę z okna Obronki SS. Feticjanek i otworzywszy je weszli do środka, skąd zabrali gramofon z płytami używanymi podczas przedstawień dzieci, różne zabawki dziecięce itp. przedmioty.

Pomimo skrętnych poszukiwań nie udało się Policji wyszukać sprawcy. Dopiero przypadkowo jedna z Sióstr spotkała jakiegoś osobnika uginającego się pod ciężarem worka, zdążającego na kolej. Tknięta przecuciem udała się za nim i na dworcu kolejowym zwróciła uwagę posturkowego, który przytrzymał również i czekających na stacji współników. Worek okazał się rogiem obfłości, między innymi znajdował się i skradziony gramofon.

Łowca kurzych skalpów na Maćkówce. Od dwóch tygodni grasował na ul. Podpronia niewysłędzony kurożerca, prawdziwy potwór z Düsseldorfu dla kurzego rodu. Prawie w każdą noc padło jego ofiarą kilka kurników. Mieszkańcy postanowili już sprowadzić jakiego „króla detektywów“, bo zachodziła obawa, że młodsze pokolenie na Maćkówce nie będzie miało pojęcia o prawdziwej kurze — lecz pokrzywdzonym przyszedł z pomocą przypadek. Mianowicie w ubiegłym tygodniu policjant pełniący służbę zauważył osobnika uginającego się pod ciężarem wielkiego i ruszającego się worka. Zaciekawiony stróż bezpieczeństwa zaglądnął do wnętrza, gdzie z przerażeniem zobaczył stłoczone żywe kurze osobniki różnego rodzaju i pochodzenia. Wprawdzie to nie było jeszcze dowodem kradzieży, bo wiemy dobrze z biblij, że Noe zmieścił wszystkie zwierzęta w Arce, dłaczegoby więc biedny człek nie mógł zmieścić kilkanaście kur w jednym worku. Policjantowi jednak nie przyszło to przypuszczenie do głowy i aresztował łowcę kur. Przeprowadzono rewizję w domu aresztowanego i znaleziono wiele żywego drobiu, obok licznych kurzych skalpów.

O ochronę rodzimego rzemiosła. We wszystkich miastach odbywają się zebrania cechu mistrzów szewskich, na których uchwalono rezolucję, skierowaną przeciw sprowadzeniu ubuwia z poza granic kraju i protest przeciw zakładaniu fabryk i warsztatów reparacyjnych, a w szczególności przez zagraniczną firmę „Bata“ — a u nas?

Smutna rocznica. Osiemdziesiąt cztery lat mija, od czasu tego, gdy rząd zaborczy austriacki odebrał życie dwóm szlachetnym synom naszej Ojczyzny: Teofilowi Wiśniowskiemu i Józefowi Kapuścińskiemu w dniu 31 lipca 1847 r. na tzw. „Górze hyclowskiej“ we Lwowie.

W czasach przedwojennych pamięć ich zawsze była obchodzona uroczystie.

Dziś cicho i głucho — a i przykro.

Co grają kina?

„WANDA“ przepiękny film polski z Marią Malicką i Brodziszem pt. NIEBEZPIECZNY RAJ.

„MUZEUM“ fascynujący film pt. OSTATNIA NOC KARNAWAŁU w gł. roli Harold Murray.

„HENRYKA“ potężny dramat pt. PAN BEZ MIESZKANIA, w gł. roli Georg Aleksander.

Leopold Buczyński zaprowadza racjonalną księgowość w każdego rodzaju przedsiębiorstwach: (handlowych, przemysłowych, rolniczych) sporządza zamknięcie ksiąg, bilanse i rachunek strat i zysków za umiarkowanym wynagrodzeniem. — Wyucza prywatnie księgowości wszystkich systemów. Zgłoszenia: Kursa Handlowe, Rzeszów ul. Krakowska 31. 10—12

Do sprzedania okazjnie
dwie szpady i siatki
do szermierki.

Do oglądnięcia w Muzeum Przem. (gmach K. Oszcz.

Z kroniki żałobnej

† Z Janickich **KAZIM. MARJA TOMICKA** żona majora W. P. zmarła w Warszawie 15 VI, nabożeństwo żałobne odbędzie się 8 bm. o godz. 8.30 w kościele paraf. w Rzeszowie.

† **JÓZEF PIWOWAR** zmarł 3 bm. w 25 roku życia.

† Z Rzeźnikiewiczów **ANIELA ANRDYBIE-WICZOWA** zmarła 3 bm. w 73 roku życia.

† **FERDYNAND NIEPSUJ** funkcjonariusz kolejowy zmarł 4 bm. w 32 roku życia.

Nie wiem co się tutaj dzieje,
Wczoraj z żoną się rozchodził —
Lecz wieczorem kupił ERDAL,
Połysk butów ich pogodził!

PASTA DO OBUWIA
Erdal
W 3 KRAJOWY

Odbiornik detektorowy

na krótkie i długie fale (na wszystkie stacje polskie) z kompletnem urządzeniem do sprzedania za **35 zł.** Wiadomość w Administracji.

PRAKTYKANTA

poszukuje Droguerja **MARJI FEIER**, Rzeszów, ul. 3-go MAJA 9.

WSZELKIE DRUKI

starannie — szybko — tanio
wykonuje

DRUKARNIA
UDZIAŁOWA

Rzeszów 3-go Maja (naprzeciw poczty).

Kupuj tylko w sklepach katolickich!

PIĘKNE WIDOKÓWKI

poleca

Papiernia

UL 3-go MAJA 9.
SKŁAD PRZYBORÓW KANCELARYJNYCH:

RAMY
DO OBRAZÓW

Chłopiec do praktyki

potrzebny zaraz, z ukończoną 7 klasą szk. pow. wzgl. 3 klasą szkoły średniej

„Papiernia“, Rzeszów, ul. 3-go Maja 9.